

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
_____ Янковий О.Г.
(підпис)
“   ” _____ 2017 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня спеціаліста
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)

на тему: «Удосконалення організаційного механізму управління
розвитком підприємства (на прикладі СВК «Дружба»)
(назва теми)

Виконавець:

Студентка заочного факультету
Нейкова Лілія Борисівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

Кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Грінченко Раїса Володимирівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Сутність та складові організаційно-економічного механізму управління..	6
1.2. Організаційно-економічні особливості управління розвитком виноградарства.....	14
1.3. Напрями та шляхи удосконалення організаційно-економічного механізму розвитку виноградарства	18
РОЗДІЛ 2. УМОВИ РОЗВИТКУ ВИНОГРАДАРСТВА ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО- ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ В СВК «ДРУЖБА».....	23
2.1. Історичний, соціально-демографічний та економічні аспекти розвитку СВК «Дружба»	23
2.2. Економічний стан та ефективність виробництва продукції виноградарства СВК «Дружба».....	30
2.3. Діючий організаційно-економічний механізм управління розвитком виноградарства в СВК «Дружба»	43
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО - ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИНОГРАДАРСТВА В СВК «ДРУЖБА»	49
3.1. Удосконалення організаційного механізму управління розвитком виноградарства.....	49
3.2. Впровадження ефективного організаційного механізму управління розвитком досліджуваного підприємства та покращення результативності його функціонування на основі бізнес планування.....	59
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

ВСТУП

В цілому в Південних областях вони виробляють від 92 до 97 % загального об'єму винограду в країні. Перехід виноградарства і виноробства до сучасних вимог ринку супроводжується кризовими явищами та суттєвим негативним впливом на ефективність господарювання: значно погіршилися показники ефективності виробництва; змінився сортовий склад насаджень; порушуються технології вирощування винограду; не витримуються напрями цільового використання вирощеного врожаю; скорочуються обсяги переробки винограду і виробництва виноробної продукції; досяг загрозових масштабів, що не підлягає державному регулюванню, ринок фальсифікованої винопродукції.

На проблемах розвитку виноградо-виноробного виробництва України зосередили увагу А. Авідзба, С. Азізов, В. Власов, І. Червен, Б. Буркінський, та ін. Проте постійний моніторинг та оцінка перспектив розвитку виноградарської галузі в південному регіоні і Україні здійснюється епізодично, а досвід країн Європи, де виноградарство та виноробство ефективно функціонують і продовжують розвиватися, враховується вкрай недостатньо.

Зміни зовнішнього середовища, його турбулентність вимагають постійного розвитку та вдосконалення системи управління підприємством, розробки нових прогресивних методів і механізмів, здатних зменшити вплив негативних факторів на загальні показники діяльності підприємства. В таких умовах виставляються нові вимоги до формування механізму управління підприємством, ефективність функціонування якого повинна забезпечуватися як під впливом удосконалення організації виробництва, праці та управління, так і спроможністю його пристосування до сучасних умов господарювання. Успішність виробничо-господарської діяльності підприємств та проблема їхнього подальшого розвитку залежать від досконалості структури механізму управління.

Формування ефективного організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств є не тільки однією з умов подолання кризових явищ у реальному секторі економіки, й необхідною передумовою успішної діяльності вітчизняних товаровиробників в умовах господарської глобалізації та входження України у світовий економічний простір. Організаційно-економічний механізм повинен сприяти максимальному використанню людського капіталу, забезпечувати підвищення ефективності економічної діяльності підприємств.

Ситуація, що склалася у реальному секторі економіки України, обумовлює необхідність формування методичних основ і розробки практичних рекомендацій щодо формування ефективного організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств.

Метою роботи є розвиток теоретичних положень, обґрунтування методичних аспектів і практичних рекомендацій щодо формування організаційно-економічного механізму регулювання діяльності СВК «Дружба» в галузі виноградарства.

Звдання дослідження:

1. Проаналізувати існуючі тлумачення організаційно-економічного механізму;
2. Визначити складові організаційно-економічного механізму;
3. Розкрити сутність методичних засад формування організаційно-економічного механізму регулювання діяльності СВК «Дружба»;
4. Визначити напрямки посилення мотивації діяльності в організаційно-економічному механізмі;
5. Здійснити упорядкування організаційно-економічного механізму з точки зору функцій управління;
6. Визначити напрямки впорядкування обов'язків, повноважень та відповідальності підрозділів підприємства.

Об'єкт дослідження: процес формування організаційно-економічного механізму регулювання розвитку виноградарства.

Предмет дослідження: науково-теоретичні підходи та принципи формування організаційно-економічного механізму управління розвитком виноградарства в СВК «Дружба».

Теоретико-методологічною основою кваліфікаційної роботи є діалектичний та аналітичний методи пізнання, а також системний підхід до аналізу економічних проблем виробництва винограду в сільськогосподарських підприємствах, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів, у яких розкриваються теоретичні й практичні проблеми організаційно-економічного механізму управління розвитку виноградарства.

У ході виконання дослідження використовувалися як загальнонаукові, так і спеціальні економічні методи, зокрема: *абстрактно-логічний метод пізнання* - при узагальненні теоретичних і методологічних положень організаційно-економічного механізму розвитку галузі виноградарства і формулюванні висновків; *монографічний метод* - при висвітленні поглядів учених на досліджувані у роботі проблеми, вивчення розвитку виробництва винограду на підприємстві; *статистичні методи* – при визначенні коефіцієнта товарного зосередження.

Інформаційною базою дослідження були праці вітчизняних і зарубіжних вчених, нормативні акти України та інших країн у сфері регулювання діяльності виноградо-виноробних підприємств, матеріали науково-практичних конференцій, довідково-інформаційні видання, бюлетені Головного управління статистики в Україні та Одеський області і Державного комітету статистики України, фінансова та статистична звітність підприємства СВК «Дружба», результати особистих досліджень автора.

Практична значущість роботи міститься у використанні пропозицій щодо організаційно-економічного механізму управління розвитку галузі виноградарства (в т.ч. бізнес-плану) у практичній діяльності СВК «Дружба».

ВИСНОВКИ

Перехід виноградарства і виноробства до сучасних вимог ринку супроводжується кризовими явищами та суттєвим негативним впливом на ефективність господарювання: значно погіршилися показники ефективності виробництва; змінився сортовий склад насаджень; порушуються технології вирощування винограду; не витримуються напрями цільового використання вирощеного врожаю; скорочуються обсяги переробки винограду і виробництва виноробної продукції; досяг загрозливих масштабів, що не підлягає державному регулюванню, ринок фальсифікованої винопродукції.

Формування ефективного організаційно-економічного механізму регулювання діяльності підприємств є не тільки однією з умов подолання кризових явищ у реальному секторі економіки, й необхідною передумовою успішної діяльності вітчизняних товаровиробників в умовах господарської глобалізації та входження України у світовий економічний простір. Організаційно-економічний механізм повинен сприяти максимальному використанню людського капіталу, забезпечувати підвищення ефективності економічної діяльності підприємств.

Метою даного дослідження є розвиток теоретичних положень, обґрунтування методичних аспектів і практичних рекомендацій щодо формування організаційно-економічного механізму регулювання діяльності СВК «Дружба» в галузі виноградарства.

Господарство є великим за розміром землекористування в Саратовському районі, в звітному році в порівнянні із базисним рівень забезпечення, наприклад, земельна площа залишилася не зміною, проте площа ріллі зросла на 1,2%, тобто незначно змінилась структура землекористування господарства. В звітному році відбулось зниження рівня забезпечення господарства робочою силою, так середньорічна чисельність працівників зменшилась на 22 особи. Проте ми бачимо позитивні зміни в галузі тваринництва, у зв'язку з тим, що збільшилося поголів'я великої рогатої

худоби і свиней, збільшилася і середньорічна чисельність працівників в галузі тваринництва на 18 чол. або на 23%. Наявність основних засобів зросли на 70,53 %, оборотних – на 12,81 %.

В господарстві розвивається як галузь рослинництва так і галузь тваринництва, основними видами продукції для господарства, як ми побачили є зернові культури, технічні культури, виноградарство та молоко, ВРХ та свині.

В середньому за 2014-2016 рр. в господарстві виручка від реалізації продукції збільшилася, так вартість виручки від реалізації в цілому по господарству збільшилася на 18,7 %, в тому числі виручка галузі рослинництва зросла – на 10,2%, а в галузі тваринництва зросла на 105,1 %, це показує, що галузь тваринництва значно почала зростати у порівнянні з минулими роками. Повна собівартість реалізованої продукції в цілому по господарству також збільшилася на 20,9 %, повна собівартість продукції рослинництва – на 13,3%, продукції тваринництва – на 68,0 %.

В структурі основних засобів переважають такі основні засоби як: машини та обладнання – на 32,62%, транспортні засоби - на 20,84%, будинки, споруди та передавальні пристрої – на 3,42% і тільки інструменти, прилади, інвентар зменшили свої показники на – 12,5%. Темп зростання вказує на те, що за досліджуваний період спостерігається розширене відтворення основних засобів, їх наявність на кінець 2016 р. зросла порівняно з 2014 р. на 20,6%. Найбільш високими темпами зростає активна частина: машини та обладнання – 32,6%, транспортні засоби – 20,8%, будинки, споруди та передавальні пристрої – 3,2%, пасивна частина: інструменти, прилади, інвентар – 15,5%.

Структура посівних площ винограду в середньому за 3 роки склала 123,3га, Загалом структура посівних площ господарства по виноградарству, зважаючи на природно-кліматичну зону розміщення господарства використовується не ефективно.

В СВК «Дружба» переважають технічні сорти винограду, їх площа складає 112,0 га або 91,1%. Однак столовим сортам відводиться тільки 11га

або 8,9%. З цих показників можна зробити висновок, що дане підприємство спеціалізується на технічних сортах винограду.

В середньому за 2014-2016 рр. врожайність винограду склала 60,7 ц з 1 га, низька врожайність винограду пов'язана з високою зрідженістю та викорчовуванням виноградників. Це вимагає запланованих молодих насаджень.

Економічна ефективність виробництва винограду значною мірою залежить від ціни його реалізації. Весь вироблений виноград реалізовується. Середня ціна реалізації за 2016 р. становила 184 грн. за 1 ц, доход від реалізації продукції 190,3 тис.грн., це на 80,9 тис.грн. менше ніж за 2012 рік. Основним і єдиним каналом реалізації винограду в 2016 році є реалізація за іншими каналами. За статистичною звітністю підприємства ми бачимо, що реалізація винограду здійснюється на винзаводі, який розташований в с. Зоря. Цим самим СВК «Дружба» не витрачає свої кошти на транспортування і зберігає якість винограду.

Рівень конкурентоспроможності винограду в 2016 році в порівнянні із 2014 знаходиться не в конкурентоспроможному стані, а саме, в 2014 році виробництво винограду було збитковим з причини низької розбіжності між цінами на 1ц та його собівартістю, в 2016 році виробництво вже стало більш прибутковим, але не стало характеризувати високу конкурентоспроможність.

Для господарства характерна лінійно-функціональна структура управління, кожний виробничий підрозділ має власну достатньо розгалужену структуру управління, яка забезпечує автономне його функціонування. Лише стратегічні функції управління зосереджено на корпоративному рівні. За цієї структури управління групування видів діяльності суб'єкта господарювання здійснюється із застосуванням принципу поділу праці за цілями. Це означає, що навколо певного виробництва формується організаційна спільність. У лінійно-функціональних структурах управління загальна кількість лінійних зв'язків залишається такою ж, як і в лінійно-штабних, але значно зростає

функціональна підлеглисть спеціалістам відповідних служб: агрономічної, зоотехнічної, інженерної, планово-економічної, бухгалтерської тощо.

Будь-який розвиток реалізується через сукупність механізмів. Організаційно-економічний механізм розвитку виноградарства являє собою систему організаційних, економічних, правових, управлінських та регулюючих дій, методів та інструментів. З метою удосконалення організаційного механізму розвитку галузі виноградарства ми пропонуємо перевести СВК «Дружба» на галузеві принципи організації управління виробництвом. Даний тип структури впроваджується в господарствах, що мають невелику територіальну розосередженість виробництва, мінімальну кількість компактно розташованих населених пунктів, а також високий рівень внутрішньогосподарської спеціалізації і тому цілком відповідає умовам досліджуваного підприємства.

Використання методики SWOT-аналізу дозволило оцінити загрози, можливості, сильні та слабкі сторони СВК «Дружба». У процесі дослідження встановлено, що сучасний стан зовнішнього середовища характеризується наявністю таких можливості появи нових каналів збуту продукції. Серед загроз слід виділити коливання цін на сільськогосподарську продукцію, підвищення цін на пально-мастильні матеріали.

На основі даного аналізу було визначено цілі маркетингової діяльності СВК «Дружба». Залежно від обраної цілі розроблено маркетингові стратегії розвитку галузі виноградарства для кожного елементу комплексу маркетингу (товар, ціна, збут та просування), а на основі них – засоби їх реалізації (тактика) у вигляді маркетингових програм.

Вагомим інструментом реалізації маркетингової стратегії в СВК «Дружба» є застосування бізнес – планування, що дає змогу узгодити процес управління виробництвом в його ринковій орієнтації. Зважаючи на вищесказане, нами було розроблено бізнес – план розвитку виноградарства з впровадженням автоматичного збору урожаю, з детальним описом придбаної техніки та наведенням її наочного зображення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агафонов М.Ф. Шляхи вирішення проблемних питань та перспективи розвитку виноградарства і виноробства України / М.Ф. Агафонов // Сад, виноград, вино України.- К.,2009.- 28-31 с.
2. Барабаш Л.О. Державна підтримка галузі садівництва / Л.О. Барабаш // Зб. наук. пр. Уманського нац. ун-ту садівництва. – Умань : УНУС, 2013. – Вип. 82. – С. 264–270.
3. Барабаш Л.О. Формування стабільних джерел інвестицій у садівництві / Л.О. Барабаш // Вісник ХНАУ. – 2013. – № 6. – С. 54–60.
4. Власов В. Про виноград, вино та аграрну політику в Україні [Текст] / В. Власов // Пропозиція.-2011.-14-18 с.
5. В Украине втрое сократились посадки винограда [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ubr.ua/market/agricultural-market/v-ukraine-vtroe-sokratis-posadki-vinograda-382943>
6. Галузева програма розвитку виноградарства та виноробства на період до 2025 року: Наказ Міністерства аграрної політики України та Української академії аграрних наук від 21.07.2008, № 444/74. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN40145
7. Галушак В.В. Організаційно-економічний механізм підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських виробничих структур / В.В. Галушак // Економічний простір. - 2012.-№ 23/1.-С.170-176.
8. Гаркуша О.Ю. Особливості управління розвитком підприємств виноробної галузі на основі процесного підходу / О.Ю. Гаркуша // Науковий вісник Одеського національного економічного університету.- Одеса: ОНЕУ ,2014.- №2.-с.31-43.
9. Глушко Ю.В. Перспективы развития виноградарско винадельческих предприятий Украины / Ю.В. Глушко // Наукові праці.- Сімферополь, 2012.-267-271 с.
10. Грещак М.Г. Внутрішній економічний механізм підприємства:

Навч. посібник / М.Г. Грещак, О.М. Гребешкова, О.С. Коцюба; за ред. М. Г. Грещака. — К.: КНЕУ, 2001. -228 с.

11. Довгань Л.Є. Формування організаційно-економічного механізму ефективного управління підприємством [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ruh.znaimo.com.ua/index-27522.html>

12. Дятел В.М. Підвищення економічної ефективності виробництва винограду в сільськогосподарських підприємствах: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 „ Економіка та управління підприємствами ”/ В.М, Дятел. - Сімферополь , 2011. – 24 с.

13. Економіка виробництва винограду // Економіка сільського господарства: навч. посібник.- К.:Каравела,2009. – 183-190 с.

14. Експрес-випуск «Переробка винограду та виробництво виноматеріалів у 2010 році». – К. Державний комітет статистики України, 2011р. -2 -3с.

15. Єременко-Григоренко О.А. Організаційний механізм управління господарською діяльністю підприємства: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 «економіка підприємства і організація виробництва / О.А.Єременко - Григоренко. - Донецьк, 2011. - 24с.

16. Из истории виноделия. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://appetitno.narod.ru/vino.html#0>

17. Каламан О.Б. Виноградарсько-виробничий під комплекс: стан та перспективи розвитку / О.Б. Каламан // Аграрний вісник причорномор'я.- Одеса,2012.-114-118 с.

18. Каламан О.Б. Формування інвестиційної стратегії розвитку виноградарсько-виноробних підприємств / О.Б. Каламан, Ю.Б. Каламан // Економіка харчової промисловості. – 2010. - №4. – 21-25 с.

19. Карташова О.Г. Економічна ефективність галузі виноградарства та виноробства України / О.Г. Карташова // Таврійський науковий вісник:на журнал.-Херсон,2012.-107-113 с.

20. Карташова О.Г. Інноваційні складові організаційно-економічного

механізму забезпечення ефективності виробництва виноградорсько-виноробної галузі АПК / О.Г. Карташова // Сумський національний аграрний університет. Вісник: науковий журнал.-Суми,2011.-147-152 с.

21.Кириленко І. Г. Аграрна реформа в Україні: надбання, проблеми / І.Г. Кириленко // Економіка АПК. - 2005. - № 5. - 8-14 с.

22.Кириллова О.В. Економічні проблеми та моделювання капітальних вкладень у виноградарстві / О.В. Кириллова // Уманський державни аграрний університет.- Умань,2008.- 155-162 с.

23.. Кириллова О.В. Кредитування виноградарських господарств Одеської області / О.В. Кириллова // Науковий вісник ЛНАУ. – 2010. – № 15. [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvl nau/Ekon/2010_15/ Kirillova.pdf.

24. Кобець В.Б. Особливості формування та ефективність функціонування реформованих агропідприємств у галузі виноградарства / В.Б. Кобець, Я.С. Спектор // Міжвідомчий тематичний науковий збірник.- Одеса,2007.-40-49 с.

25. Колмогорова І.В. Основні напрями підвищення економічної ефективності виноградарства / І.В. Колмогорова // Аграрний вісник Причорномор'я: Збірник наукових праць.- Одеса,2006.-88-92 с

26.Копилова Т.В. Переробка винограду та виробництво виноматеріалів у 2013 році / Т.В. Копилова // Експрес-випуск. – №3. – О.: Головне управління статистики в Одеській області, 2014. – 2 с.

27.Кулешова Г.М. Державне регулювання взаємовідносин у виноградарсько-виноробному підкомплексі / Г.М. Кулешова // Аграрний вісник Причорномор'я: Збірник наукових праць.- Одеса, 2011. -177-179

28.Лазарева Н.О. Формування організаційно-економічного механізму управління ефективністю діяльності виноробних підприємств / Н.О. Лазарева // Соціально-економічний та технічний розвиток підприємств: проблеми, рішення, оцінка ефективності: монографія / за заг. ред. Л.М.Савчук. – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – С. 341-348.

29.Лазарева Н.О. Стратегічні напрями підвищення ефективності діяльності українських виноробних компаній / Н.О. Лазарева // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. – 2015. – Вип. 14. – С. 77–84.

30.Лазарева Н.О. Про тенденції розвитку ринку вина в Україні та світі / Н.О. Лазарева, А.Г. Гончарук // Проблеми та перспективи розвитку національних економік: від мікро- до макрорівня: Матеріали Міжнародної науково- практичної конференції (м. Одеса, 8 квітня 2016 р.). – Одеса: МГУ, 2016. – С. 156-159.

31.Литвак В. Глобальное виноградарство и виноделие 2011 г. / В. Литвак // Виноделие и виноградарство. – 2012. – № 1.

32. Малік М.Й. Фінансово - кредитний механізм у розвитку аграрного підприємства / Малік М.Й. // Фінанси України. - 2010. - №5. - 17-21 с.

33. Малых Г. П. Современные технологии создания маточников размножения и посадки винограда: монография / Г. П. Малых, А. С. Магомадов. – Новочеркасск: Изд-во ВНИИВиВ, 2012. – 149 с.

34.Мігальов А. Сучасна техніка для механізації технологічних процесів у садівництві і виноградарстві / А. Мігальов, В. Сидоренко, І. Скок // Техніка і технологія АПК. – 2012. – №12 (39). – С. 16-17. – 2013. – №1 (40). – С. 15-17.

35.Международная организация виноградарства и виноделия/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eniw.ru/movv.htm>.

36.Методика проведення державних випробувань біопрепаратів [Константинова М.С., Мурадян О. Л., Лещенко А.О. і інш]. – Одеса: ННЦ «ІВіВ ім. В. Е. Таїрова», 2012. - 10 с.

37.Николюк О.В. Підходи щодо оцінки рівня конкурентоспроможності підприємств виноградно–виноробного підкомплексу Одеської області / О.В. Ніколюк // Аграрний вісник Причорномор'я: Збірник наукових праць.- Одеса: ОДАУ,2010.-217-221

38.Організаційно-економічний механізм ефективного розвитку виноградарства // Агробізнес: проблеми, сучасний стан та перспективи розвитку: колективна монографія.-Одеса, 2012,-91-127 с.

39.Організація і планування розвитку виноградарства і садівництва // Організація виробництва і планування в сільськогосподарських формуваннях: практикум.-Одеса: Друкарський дім,2011.-169-181 с.

40.. Осауленко О.Г. Переробка винограду та виробництво виноматеріалів у 2011 році /О.Г. Осауленко // Експрес-випуск. – №6. – К.: Державна служба статистики України, 2012. – 3 с.

41.Осауленко О.Г. Переробка винограду та виробництво виноматеріалів у 2012 році О.Г. Осауленко // Експрес-випуск. – №06.2-14/21. – К.: Державна служба статистики України, 2013. – 3 с.

42.Осауленко О.Г. Переробка винограду та виробництво виноматеріалів у 2013 році /О.Г. Осауленко // Експрес-випуск. – №06.2-14/5-14. – К.: Державна служба статистики України, 2014. – 3 с.

43.Павелківська О. Є. Обґрунтування режимів краплинного зрошення молодих виноградників столових сортів в умовах Південного Степу України [текст]: автреф. дис. канд. с.-г. наук: спец. 06.01.08 «Виноградарство» / О. Є.Павелківська. – К., 2013. – 18 с.

44.Полозова Т.В. Сутність організаційно-економічного механізму функціонування підприємств промисловості [Електронний ресурс].- Режимдоступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/articles/2005/05>

45.Попова М.М. Виноградно-виноробний кластер як прогресивна Модель інтеграційного об'єднання – теоретичні засади та перспективи створення в Херсонському регіоні / М. М. Попова // Інноваційна економіка. - 2014. - № 6. - С. 168-174.

46.Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства: Закон України від 9.04.1999, № 587-XIV// ВВР. – 1999, № 20-21. – Ст.191.

47.Прохорчук С.В. Напрями удосконалення інвестиційно

інноваційних процесів підприємств виноградарсько-виноробної галузі / С.В. Прохорчук, М.М. Петричко // Бізнес-навігатор. – 2013. – № 3. – С. 132-136.

48. Рыбинцев В.А. Маркетинг винограда и вина. – К.: ИАЭ, 000. – 347 с.

49.Сабадирьова А.Л. Звіт про науково-дослідну роботу «Розробка Стратегії ефективного використання потенціалу підприємства переробної галузі» / А. Л. Сабадирьова, Д. Е. Салавеліс, Т. С. Корольова. – О.: ОНЕУ, 2013. – 173 с.

50.Сухій Я.В. Організаційно економічний механізм ефективного розвитку виноградарства / Г.Є. Жуйкова, Я.В. Сухій, В.С. Ніценко // Агробізнес: проблеми, сучасний стан та перспективи розвитку.- Одеса, 2012.- 91-127 с.

51.Фінансова звітність роботи СВК «Дружба»

52.Цибок В.О. Організаційно-економічний механізм державного регулювання АПК в умовах фінансової кризи / Цибок В.О. // Економіка АПК. - 2009. -№10. - 22-25 с.

53.Черемісіна С.Г. Порівняльна оцінка сучасного стану виноград о виноробної галузі України та країн Європи / С.Г. Черемісіна, Г.Г, Кальонова // Агроінком. - 2011. - №1-3. - 1-12 с.

54.Шевченко І. В. Водний баланс ґрунту на виноградниках за різних систем його утримання / І. В. Шевченко, І. І. Омельченко // Виноградарство і виноробство: міжвід. тем. наук. зб. - Одеса: ННЦ «ІВіВ ім. В.Є. Таїрова» НААН України, 2012. – Вип. 49. – С. 217-222

55.Шевченко І.В. Еколого-економічні аспекти виноградарства України / І.В. Шевченко // Вісник аграрної науки.- К., 2008.-61-63 с.

56.Шульга В.М. Механізм стратегічного управління витратами підприємства в конкурентному середовищі : автореф. дис. на здобуття ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «економіка та управління підприємствами (легка